

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/613/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613202634
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6613202634.1

Uznesenie

Krajský súd Banskej Bystrici v právnej veci žalobcu W. I. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. - M., A. P. XXX/X, občana SR, zastúpeného JUDr. Erikou Golskou, advokátkou so sídlom Lučenec, T. G. Masaryka 29, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorého pred súdom koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o zaplatenie sumy 1684,24 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/53/2013 - 95, zo dňa 12. 03. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu žalobcu na zaplatenie sumy 1 684,24 eur s 9% úrokom z omeškania od 12. 12. 2012 do zaplatenia zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

V odôvodnení rozhodnutia okrem iného poukázal na to, že žalobca v konaní ničím nepreukázal nesprávny úradný postup a jeho tvrdenie v žalobe, že uznesenie povereného príslušníka OSV PZ zo dňa 21. 07. 2010 o vznesení obvinenia považuje za nezákonné a má charakter nesprávneho úradného postupu súdu považoval bez ďalších žalobcom predložených dôkazov a jeho definovaním v súlade s § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. za nepreukázané a v konaní sa ním bližšie nezaoberal. Dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal, že mu vznikla škoda nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci a neexistuje ani príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím. Vzniknutá škoda mala byť spôsobená uznesením povereného príslušníka OSV PZ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenia skráteného vyšetřovania v Lučenci, sp. zn. ČVS: ORP-1081/1-OSV-LC-2010 zo dňa 21. 07. 2010, ktorým bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona. Právo na náhradu škody v zmysle § 5 Zákona o zodpovednosti za škodu sa zakladá na podmienke, že rozhodnutie bolo zrušené ako nezákonné. Rozhodnutím príslušného orgánu, ktorým konštatuje nezákonnosť rozhodnutia, je súd v konaní viazaný a nemôže prípadnú nezákonnosť rozhodnutia posudzovať ako predbežnú otázku. Keďže v konaní neboli preukázané predpoklady zodpovednosti za škodu z dôvodu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci, súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 151 ods. 3 O. s. p. s tým, že o náhrade trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie oprel o ust. § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, 2, § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil, a to tak, že zaviazže žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1 684,24 eur s 9% úrokom z omeškania z dlžnej sumy odo dňa 12. 12. 2012 do zaplatenia, ako aj trovy konania. V prípade, ak odvolací súd dospeje k záveru, že nie sú dané dôvody na zmenu rozsudku okresného súdu navrhol, aby odvolací súd s poukazom na ust. § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil

predmetný rozsudok a v zmysle ust. § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na to, že zo žiadneho ustanovenia O. s. p. nevyplýva povinnosť žalobcu uviesť v návrhu aj právnu charakteristiku skutku. Poukázal na to, že v zmysle ust. § 46 ods. 3 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení neskorších právnych predpisov (Ústava SR), každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Poukázal na podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánom štátu (§ 1, § 3, § 4 zák. č. 58/1969 Zb.; § 3, § 6 zák. č. 514/2003 Z. z.), ako aj objektívnu zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 03. 2011, sp. zn. 3Cdo/194/2010 a rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. 06. 2011, sp. zn. 2Cdo/121/2010). Je toho názoru, že v jeho prípade sú splnené všetky zákonné podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu. Podrobnejšie sa vyjadril k jednotlivým podmienkam vzniku zodpovednosti štátu za škodu. K nezákonnému rozhodnutiu uviedol, že zák. č. 511/2003 Z. z. explicitne nezakotvuje, čo sa považuje za nezákonné rozhodnutie štátu. Má za to, že je to najmä z dôvodu, že nezákonnosť rozhodnutia môže vyplývať z tak rozmanitej škály okolností, že jeho všeobecné vymedzenie alebo popis si zrejme nemožno dosť dobre predstaviť, pretože uvedené by mohlo spôsobovať ťažko prekonateľné formulačné problémy. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Mcd/15/2009. Platná právna úprava osobitne nevyžaduje, aby nezákonnosť rozhodnutia bola konštatovaná priamo vo výroku, resp. v odôvodnení zrušujúceho (zmeňujúceho) rozhodnutia. Nezákonnosť rozhodnutia nie je účelné a dokonca ani možné preskúmať v samotnom konaní o náhradu škody. Nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia voči osobe žalobcu konštatoval Okresný súd v Lučenci uznesením sp. zn. 2T/131/2011 zo dňa 20. 10. 2011, ktorým postúpil vec na prejednanie Obvodnému úradu v Lučenci pre priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zák. č. 372/1990 Zb. z dôvodu, že nejde o prečin. Následne bola nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia deklarovaná aj uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2Tos/36/2011 zo dňa 15. 12. 2011, ktorým bola zamietnutá sťažnosť okresného prokurátora. Rovnaké stanovisko po skončení prípravného štádia trestného konania zastával aj prokurátor Okresnej prokuratúry v Lučenci. Pokiaľ ide o skutočnosť, že uznesenie o vznesení obvinenia voči osobe žalobcu nebolo výslovne zrušené, zastáva názor, že rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má aj postúpenie veci na prejednanie priestupku. Tým, že nedošlo k právoplatnému odsúdeniu, vyšla najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania, pretože podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo. Je potrebné vychádzať z toho, že navrhovateľ trestný čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť vôbec začaté. Ďalej poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4NCdo/15/2009, nález Ústavného súdu ČR zo dňa 27. 12. 2011, sp. zn. IV. ÚS/1391/09, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. 03. 2012, sp. zn. 7Cdo/27/2011, 4MCdo/20/2009 zo dňa 30. 05. 2011, nález Ústavného súdu SR zo dňa 24. 03. 2011, sp. zn. II.ÚS/25/2011 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. 08. 2009 sp. zn. 13Co/147/2009. Pokiaľ sa týka škody, táto mu vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia voči jeho osobe. Škodou je jednak skutočná škoda a jednak ušlý zisk. Taktiež poukázal na rozhodnutia, a to rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. 03. 2007 sp. zn. 3Cdo/32/2007, nález Ústavného súdu ČR zo dňa 11. 12. 2003, sp. zn. III.ÚS/124/03, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 06. 1993, sp. zn. 1Cdo/53/93, R/70/1994, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 03. 2011, sp. zn. 3Cdo/194/2010, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29. 11. 2011, sp. zn. 29Cdo/3545/2010, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. 05. 2013, sp. zn. 8Co/175/2012, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 12. 12. 2012, sp. zn. 7Cdo/145/2011. Pokiaľ sa týka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody podľa navrhovateľa je jasne daná vymedzením skutočnej škody, a teda tým, že v dôsledku uznesenia o vznesení obvinenia jeho osoby, teda nezákonného rozhodnutia mu vznikla škoda vynaložením nákladov na trovy obhajoby. Príчинná súvislosť je podporená aj časovou súvislosťou medzi vydaním nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia dňa 21. 07. 2010 a vznikom škody, aj keď v počiatku len čiastočnej, ku ktorej došlo zvolením obhajcu dňa 04. 10. 2010 a následnou úhradou preddavku na trovy obhajoby dňa 06. 10. 2010. Poukázal aj na to, že k postúpeniu veci došlo v neskoršom štádiu trestného konania ako v popisovanom prípade predloženého rozsudku (OS Lučenec sp. zn. 21C/36/2011, zo dňa 20. 02. 2012), pociťoval ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom oveľa dlhšie a z uvedeného časového hľadiska mu vznikla aj väčšia škoda spočívajúca jednak v reálne vynaložených trovách obhajoby v trestnom konaní, ako aj nemajetkovej ujme, ktorú pociťoval dlhšie, ako

subjekt v predloženom rozsudku. Na záver poukázal na to, že prvostupňový súd sa svojím rozsudkom podstatne odchyľil od existujúcej judikatúry upravujúcej obdobné právne vzťahy bez toho, aby svoj postup v odôvodnení rozhodnutia riadne, dostatočne a presvedčivo odôvodnil (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS/300/06, IV. ÚS/49/06). Súd nesmie judikatúru ignorovať alebo sa od nej bezdôvodne odchyliť. Ak sa súd mieni odchyliť od opakovane judikovaného právneho názoru, je povinný svoj postup riadne, dostatočne a presvedčivo odôvodniť, čo však prvostupňový súd vo svojom rozsudku neurobil.

Žalovaný sa k odvolaniu žalovaného vyjadril stručne s tým, že sa s napadnutým rozsudkom stotožňuje a navrhuje odvolaciemu súdu, aby ho potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1, 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2).

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu nie je správne. Argumenty žalobcu uvedené v odvolaní sú v plnom rozsahu dôvodné a odvolací súd sa s nimi stotožňuje.

Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie a napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil, pretože sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu.

Súdna prax dospela k záveru, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia má rovnaké dôsledky, ako zrušenie tohto uznesenie pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zák. č. 511/2003 Z. z.) aj rozhodnutie o postúpení veci do priestupkového konania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, pretože právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci inému orgánu trestné konanie končí, t. j. zanikajú účinky vznesenia obvinenia a zrušenie takéhoto rozhodnutia sa súčasne z tohto dôvodu stáva bezpredmetným (nadbytočným); postúpenie veci inému orgánu z dôvodu, že výsledky trestného konania ukazujú, že nejde o trestný čin, súčasne znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia (porovnaj nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS/25/2011, zo dňa 24. 03. 2011 alebo uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/183/2009, zo dňa 30. 11. 2009). Rovnaké dôsledky vo vzťahu k zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia pripísala súdna prax aj oslobodeniu spod obžaloby (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/194/2010, zo dňa 30. 03. 2011 alebo uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/145/2011, zo dňa 12. 12. 2012), ako aj k zastaveniu trestného stíhania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným (porovnaj rozhodnutie bývalého Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 1Cz/6/1990, zo dňa 23. 02. 1990, uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov pod č. R/35/1991, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/53/1993, zo dňa 28. 06. 1993 alebo uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18. 08. 2010). V tomto smere teda neobstojí odôvodnenie súdneho rozhodnutia, že uznesenia o vznesení obvinenia navrhovateľovi nebolo zrušené z dôvodu nezákonnosti.

Rovnako nie je správny záver prvostupňového súdu, že predmetné uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi nemožno považovať za nezákonné, pretože v čase vznesenia obvinenia boli splnené zákonné predpoklady pre tento postup a v trestnom konaní nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania. Je evidentné, že súd nesprávne viaže zákonnosť rozhodnutia na skúmanie porušenia nejakej povinnosti (zásady) pri jeho vydaní, t. j. zákonnosť dáva do súvisu so zavinením a s prihliadnutím na osobité okolnosti konkrétnej trestnej veci. Zodpovednosť štátu za škodu je však koncipovaná ako objektívna, t. j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (§ 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z.). V tejto súvislosti preto platí, že ústavno-právny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, t. j. skončené postúpením veci inému orgánu, treba hľadať nielen v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli so základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktno dodržiavať právo v jednej ideálnej (škodu nespôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní

vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym činom nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela súdna prax k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania (porovnaj citované uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/183/2009, zo dňa 30. 11. 2009 alebo sp. zn. IV.MCdo/15/2009, zo dňa 18. 08. 2010). Odvolací súd pre úplnosť udáva, že rovnaké závery primerane platia aj pre prípad postúpenia vecí inému orgánu na prejednanie priestupku.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobca v konaní preukázal všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu, t. j. súčasné (kumulatívne) splnenie troch podmienok: 1/ existencia nezákonného rozhodnutia (predmetné uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 21. 07. 2010), 2/ vznik škody (vynaložené trovy obhajoby) a 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody (nutnosť úhrady trov obhajoby a hotových výdavkov v súvislosti s trestným stíhaním žalobcu; v zmysle § 18 ods. 1 a 3 zák. č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie s tým, že súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie).

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd po tom zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom sa bude bližšie zaoberať výškou náhrady škody uplatnenej žalobcom v konaní (majetkovej a nemajetkovej ujmy) a uplatňovaným úrokom z omeškania.

Podľa § 224 ods. 3 O. s. p. súd prvého stupňa v novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov celého konania.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.